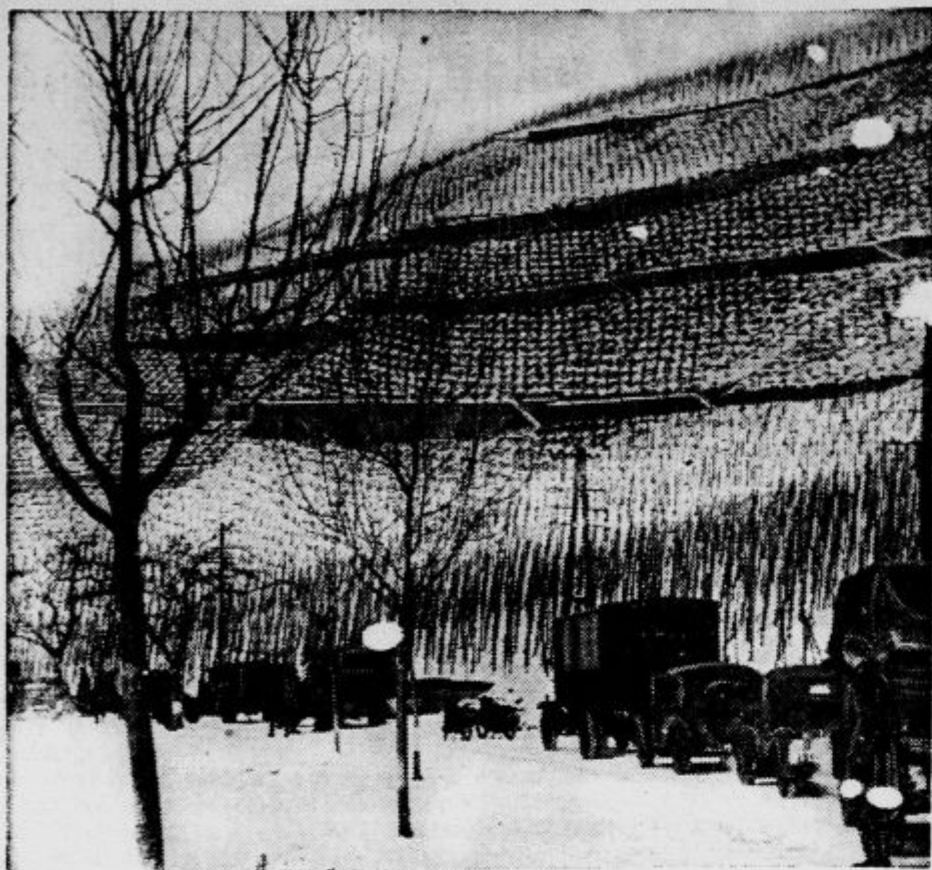

Vinogradi v snegu

Posnetek z zapadnega bojišča. Francoski vojaški kamioni se pomikajo mimo vinskih gor

Pripomočki proti ozeblinam

Kopelji iz hrastove skorje — Koristna mazila Zanohtnica

Pripomočkov zoper ozeblin je mnogo. Vsak seveda ne pomaga takoj in treba je nekaj potrpljenja. Najbolje je, če se zavarujejo že v naprej proti nastanku te neprijetnosti, in to dosežemo samo tako, če se pobrigamo za dovoljno telesno toploto in dotok krvi v ude, ki jih ozeblin posebej rade napadejo. Zlasti če imamo občutljivo kožo, je dobro, da si pred odhodom na prosto natremo obraz, ušesa, nos in roke s slano vodo. Kožo je treba potem, preden odidem, seveda dobro osušiti.

Ce se je pa zgodilo, da smo dobili ozeblino, nam pomagajo sledeče kopeli:

V poljubnem litru vode kuhamo 40 g hrastove skorje tako dolgo, da tretjina vode izpuhti. Nato dodamo 5 dkg galuna. Ta zavretek dodajamo mlačnim kopeljem, ki si v njih ozeble ude okopljemo dvakrat na dan. Če tretji dan bomo občutili znatno izboljšanje.

Dobra je tudi kopel, ki si jo pripravimo iz same hrastove skorje. 100 do 200 g skorje stresemo v liter hladne vode in jo pustimo vreti kakšnih 20 minut. Nato dolijemo še dva litra tople vode in v tej kopeli okopavamo ozeble dele kakšne četrte ure. Kopel mora imeti temperaturo 45 do 50 stopinj Celzija. Po kopeli si natremo ozeblino s citronovim sokom.

Lahko si pripravimo tudi primerno mazilo. Vzamemo 6 žlic kafrovega spirita, poljubno žlico salmiaka, 1 žlico materine dušice (timijana) in 1 žlico rožmarinovega olja. Dobro zmešamo in namažemo na ozeblino.

Odlična mazila zoper ozeblino so tudi

brinjevo olje, terpentinsko olje s smrekovo smolo, tekoči sok divjega kostanja, ki ga dobimo v lekarni pod latinskimi imeni »extractum aesculi hippocastani seminis fluidum« in ki ga uporabljamo kot 5-odstotno raztopino.

Nadalje dajemo na ozeblino lahko škrobno lepilo, ki si ga pripravimo sledeče: v čaši hladne vode raztopimo 5 dkg škroba. V drugi posodi zavremo isto toliko vode in ji počasi primešamo raztopljen škrob. Lepilo, ki nastane na ta način, namažemo na krpico in to položimo na ozeblino. Dobro so tudi obkladki sira.

Med dobra ljudska zdravila zoper ozeblino spada tudi rdeči luk. Tega narežemo v skledo v drobne koščke, ga potresemo s soljo in pustimo preko noči. Zjutraj luk iztisnemo in s sokom, ki ga dobimo namažemo ozeblino enkrat ali dvakrat na dan, zjutraj in zvečer. Pravijo, da izginijo ozebline potem že po dveh dneh.

Med uspešne pripomočke štejejo tudi kumarice. Kumarčni sok je znan kot lečilo, razen tega nam ohrani kožo gladko in jo brani prišča. Zoper ozeblino pripravimo kumarice že jeseni. Mesnate in olupljene dele kumaric posušimo na vrvici in jih posušene hranimo v platneni vrečki na suhem mestu. Če smo dobili ozeblino, namažemo malo osušenih kumaric v vodi in jih privežemo na ozeblo mesto. Ozeblina izgine že preko noči.

Gospodinje se morajo čisto boriti tudi z zanohtnico. Tu ne pomaga nič razen snega ali mrzle vode. Z zanohtnico pa ne smemo nikoli v bližino peči ali štedilnika.

Opazovalnica nad vulkanom

Betonska zgradba na robu ognjenikovega žrela

Zloglasni javanski ognjenik Merapi je začel znova bljuvati in je med prebivalstvom povzročil veliko paniko. Neposredne nevarnosti pa ni, kakor pravi opazovalec postavljeno, ki so jo postavili kratko po katastrofi l. 1930. na vrh 1300 m visoke ognjene gore in ki natančno zasleduje njeno delovanje.

Ta opazovalna postaja, ki se imenuje Babadan, je znana najzgodnejša na svetu. Predstavlja jo zgradba iz betona, ki so jo zgradili tik ob robu vulkanskega žrela. Opazovalno delo vršijo holandski geologi z domačimi pomožnimi močmi. Deset metrov nad glavno zgradbo so postavili drugo betonsko zgradbo, pravo trdnjavo, ki se zapira z jeklenimi vrati. V vrata je vdelano kremenčevo okno.

Ta trdnjavo rabi opazovalec kot pribežališče in opazovalnišče v primeru, da prične ognjenik bljuvati. Skozi kremenčevo okno opazujejo lahko vsako fazo erupcije. Na razpolago jim je kratkovalovna oddaja na postaji, s katero pošiljajo svoja poročila v svet, a tudi telefonski vod, ki so ga vsekali meter globoko v živo skalo. Dajejo v tem pribežališču aparati za kisik, plinske maske, azbestna oblačila in drugi pripomočki ter znatna zaloga živil. V skalo so vgradili tudi hladilne priprave na ogli-

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Ne, ne, Jakomin. Nikamor ne pojdeš. Ostani pri meni. Čeprav mi je tvoja navzočnost mučna in tvoje čenčanje neznošno, si vendar živ človek, in samote me je strah.«

»Kaj, gospod! Torej ne bom večerjal?«

»Ne boš. In vodo boš pil, kakor jaz.«

Črn oblak je legel Jakominu Corentinu na dobrušni in samozadovoljni obraz. Vrlega dečka je bilo namreč groza vode, takisto, kakor je po Descartovu nauku naravo groza praznine ali kakor je pravovernega moslema groza vina. In dasi ni Corentin niti za trenutek pomislil na to, da bi se odtegnil gospodarjevi volji, naj pije vodo, je vendar globoko vzdihnil in si v neizmerni žalosti poškilil vzdolž nosu.

Don Juan se je zagrohotal.

»Nu, lepa reč!« je vzklil Corentin. »Pravkar ste se jokali, zdaj se pa smejete! Torej ne verjamete niti svoji lastni žalosti, ki sem bil jaz bedak tolikanj prepričan o nji, da sem vas iz srca pomiloval. Še znorel bom od vašega smeha. V kaj prav za prav verujete na tem svetu? Ali verujete v Boga?«

»Ne, Corentin. Ko bi veroval, bi se pri tej priči ubil, da stopim predenj in ga vprašam, s kakšno pravico me je ustvaril in čemu mi je dal srce, ki

38

mora toliko trpeti. Bog, Corentin! Tako lahko bi bil storil človeka zmogljivega sreče, namesto da ga je storil zmožnega nesreče! Ali pa: tako lahko bi bil ostal miren in ne bi bil storil sploh ničesar! Sama človekova navzočnost na zemlji mi brani, da ne morem verovati v Boga, Jakomin!«

Jakomin Corentin se je pokrival in zamrmral vročo molitvico, kajti njegova vera je bila iskrena in globoka, dasi prostodušna. Nato je povzel: »Torej verujete v peklenščaka?«

»Oh, to bi bilo vsekakor bolj veselo kakor verovati v Boga. Vrag je dobra duša. Zanima se za naše trpljenje in pravijo, da je baš on tisti, ki nam vdihuje ljubezen. In ljubezen je edina sreča vsakega živega bitja, verjem mi, Corentin. Toda vruga ni. Iskal sem ga in ga klical, pa ni nikoli prišel.«

Corentin je vztrepetal in se znova pokrival.

»Ali vsaj verujete v samega sebe?« je vprašal.

»Komaj da, Corentin, komaj da. Kako naj verujem v samega sebe, ko me čez minuto morebiti več ne bo? Trenutek, ki je bil pravkar, je minil; prihodnji trenutek še ni nastopil; in jaz naj prevzetno imam svoje bitje za resnično, ko visim med dvema ničesoma!«

»Te modrosti ne razumem,« je priznal Corentin. »Sodim pa, da mora biti strašna. Še eno vprašanje, gospod, eno samo, in potem mi dovolite, da popijem kozarec vina...«

»Kozarec vode, Corentin. Toda povej svoje vprašanje.«

»Ali verujete v ljubezen?«

Deset zapovedi za dopustnike v Franciji

List, ki ga izdajajo za francoske vojsake v Maginotovi liniji, je pred kratkim objavil »Deset zapovedi za dopustnike«, ki se glasijo:

1. Pozdravi postajnega načelnika in stisni strojevodji roko!
2. Ne vrzi vojaške steklenice skozi okno vagona!
3. Ne obeduj iz svoje jeklene čelade!
4. Ne sladi večerne kave z bromom!
5. Ne prodaj svoje plinske maske!
6. Ne pozdravljaj sprevednika cestne železnice po vojaško!
7. Vrni se s paketi živili!
8. Ne prinašaj s seboj spominov na pariško nočno življenje!
9. Ne javi se svoji edini s trdim klo-bukom na glavi!
10. Ne pozabi se vrniti!

Če še ne veš, zdaj izveš:

da so skrčili porabo mesa na Angleškem za 60 odstotkov;

da bodo vzpostavili prekop med Dnjeprom in Bugom, tako da bo Rusija razpolagala z vodno zvezo med Črnim in Vzhodnim morjem;

da je zadnji naval mraza v Rumuniji povzročil temperaturo do 36 stopinj pod ničlo;

da sta v Leedsu na Angleškem trčila dva voza cestne železnice, pri čemer je bilo hudo ranjenih 17 oseb;

da je prišlo v Nobelovi tvornici dinamita pri Turinu do eksplozije, ki je zahtevala šest žrtve;

da velja maj, ki je mesec ljubezni, tudi za mesec samomorilcev;

da je dal britanski parlament oboroženi sili britskega imperija devdeset vojakov. Osem od teh jih služi v vojni mornarici, sedemnajst pri letalstvu in pet in šestdeset pri suhozemski vojski;

da imajo vsi vojaški pripadniki angleškega parlamenta oficirski čin, dočim služijo nekateri lordi. Člani lordske zbornice, kakor navadni vojaki;

da bodo truplo pokojnega generalnega guvernerja Kanade, lorda Tweedsmuira prepeljali na Angleško;

da lahko mobilizira Turčija dva milijona vojakov in da ima od tega števila trenutno okrog 400.000 mož pod orožjem;

da je zaradi mraza prekinjena zveza med Berlinom in Kodažjem. Zaradi tega izostajajo tudi danske pošiljke masla, jajec, in slanin v Nemčijo;

da se v Nemčiji močno širi hripa in druge prehladne bolezni;

da zavračajo nemške državne železnice prevoz vsakega potnika, ki ne more dokazati, da je njegova vožnja nujno potrebna;

da vlada v Berlinu veliko pomanjkanje krompirja, vseh vrst zelenjave in da ne čobi skoro nikjer niti žganja in vina.

Aerodinamično lovsko letalo

Bell Airacobra „P-39“ z enim topom in 4 strojnicami

Iz Newyorka poročajo, da se vrše v bližini Washingtona poskusi z najhitrejšim lovskim letalom ameriške vojske, ki nosi oznako Bell Airacobra »P-39«. Aparat ima aerodinamično obliko, oborožen je s topom kalibra 37 mm ter s štirimi strojnicami Posadka strelja avtomatično s prednjega dela letala.

Podrobnosti novega aparata, ki ga izdelujejo za ameriško vojsko, niso znane, no-

beno tajna pa ni, da se ta lovec lahko dvigne 12.000 m visoko. V tej višini lahko razvije aeroplan vodoravno brzino 400 milj na uro. Akcijski radij letala znaša tisoč milj. Kadar je aparat polno obremenjen, zdrži obtežitev 6000 funtov.

Krila tega enosedeznega monoplane so nizka. Top je nameščen na najsprednjem delu, strojnice so tik njega. Pilot se nahaja v popolnoma zaprtem prostoru, a vendar ima jasen pregled položaja pred seboj, za seboj, na desni in levi. Glavna obremenitev aparata se nahaja v sredini letala, kjer je nameščen motor. To daje letalu veliko okretnost. Antena je vgrajena v rep letala. Pravijo, da to lovsko letalo lahko pristane na zemlji z relativno majhno brzino 70 milj na uro.

Žrtev »okultne« vede

»Okultna veda« cvete tudi v Italiji. Nje najnovejša žrtev je postal južnoitalijanski milijonar po imenu Ricciardelli.

Nekemu komaj devetnajstletnemu okultistu po imenu Pugliese je uspelo, da je možu, ki je sveto verjel v možnost zveze z onostranim svetom, potegnil iz žepa nič manj nego poljubno milijon lir. Izredno razpisno življenje podjetnega mladega moža je končno zbudilo pozornost policije v Rimu. Pozvedovanja so bila uspešna. V villi, kjer je stanoval Pugliese s svojo prijateljico, so mogli zapleniti za 400.000 lir gotovine, dragocenosti in krzna, kako tudi celo skladišče orodja njegove sleparske »vede«. Ricciardelli je bil tako naiven, da je hotel Puglieseju izročiti še cel milijon lir. Preden je prišlo do tega, je oblast sarlatana spravila pod ključ.

Med poletom

Posnetek dveh nemških vojaških letalcev med vožnjo nad sovražnikove postojanke za Maginotovo linijo

Zimske vojne

Vpliv mraza na vojaške operacije — Ruski pohod na Balkan l. 1878. — Primeri iz svetovne vojne

Zima v splošnem preprečuje ali vsaj otežuje vojaške operacije. Po drugi strani dosega lahko utrjene in vremena vojne čete baš v tem času lahko edinstvene uspehe, kakor nam kaže sedanja vojna med Rusijo in Finsko. Vojna ni samo borba z orožjem, temveč prav pogostoma še težja borba z naravo. Mraz lahko ustavi vsako operacijo in vsako gibanje v najkrajšem času, toda vojna zgodovina nam ve poroča tudi o nasprotnih primerih.

V starih časih so se ljudje borili menda samo v poletnem času. Celo v tridesetletni vojni so si izčrpale čete ob prihodu slabega letnega časa poiskale zimske stanove. Moderna strategija tega načina vojevanja ne več priznava. Gotovo je, da si zima lahko izsili krajše ali daljše premore v operacijah, toda za umik v ožemljajo, kjer bi bilo lažje življenje, se bo moderna vojska težko odločila. Huda zima l. 1870/71. ni mogla zavreti nemškega pohoda v Francijo. Rusi so l. 1878. negotovljubni Balkan prekoračili v ledu in snegu ter sploh najslabših okoliščinah. Rabili so štiri dni več, nego so si bili izračunali, a vendar jim je uspelo, da so prekoračili težavno gorovje.

V rusko-japonski vojni 1904/05 sta obstali obe vojski za štiri in pol meseca po desetdnevni borbi ob Sahu druga pred drugo in zbirali nove moči, da bi odločno bitko nadaljevali. Čete je bilo treba spraviti v kraje, iz katerih so odstranili prebivalstvo.

V svetovni vojni je zima l. 1914/15. na Karpatih postavila na vojske največje zah-

teve. Ruski »parni valjare« je običal v snegu in ledu, v naračnem gozdnem gorovju, kjer ni imel nobenih virov. Ob azijski meji Rusije se je 3. turška armada v mrazu kavkaškega velegorja skoraj razkrojila. Zimska vojna v Mazuriji so mraz in snežni viharji, potem spet odjuga in močvirje hudo ovirali. Tudi l. 1916/17. so čete osrednjih sil na pohodu proti Rumuniji zelo neprijetno občutile mraz in sneg na Karpatih.

Vojaki do neke mere mraz in napore sicer lahko vzdržijo, toda zima zavira gibanja. V visokem snegu so premiki skoraj nemogoči. Oskrba in dovoz čez postaneta zelo problematična. Vojaki brez oskrbe in municije postanejo kmalu nesposobni za vsako akcijo. Topovi in vozila običajo. Armada, ki se hoče boriti v zimi, potrebuje posebne opreme, sani in smuči, toplega perila, kožuhov, peči in drugih stvari. Brez peči je v goratih, zasneženih položajih nemogoče vztrajati. V snegu je tudi od daleč opaziti vsako kretanje, zato se morajo vojaki pokriti z belimi plašči.

Posebno očitno odpovedo pozimi tako zvane brze čete. Kolesarji ne morejo naprej, konjeniki pa le s težavo. Motorizirani oddelki in tankov sploh ni mogoče uporabiti ali pa le za kratke čase. Voda v hladilnikih zamrzne, »gosenice« običajo v snegu. V snežnem metežu odpovedo tudi letalci. Edino smučki oddelki se lahko gibljejo. A le dobro izvežbane čete z visoko moralo lahko kljubujejo zahtevam zimske vojne in kakor vidimo baš sedaj v finski vojni, lahko tudi nadmočnega sovražnika z uspehom držijo v šahu.

A NEKDOTA

Slikar Rjepin je potoval skozi Ukrajino. Na nekem pašniku je zagledal čredo ovac in sredi nje bradatega, zgubanega pastirja, ki mu je kot slikarju izredno ugajal. Bradati mož je ležal v travi in zaspano mežikal v molitnico. Ni kazal, da bi hotel vstati.

»Tu imaš pet rubljev,« je dejal Rjepin in mu pomolil denar pred oči. »Tvoji bodo, če ostaneš buden in se daš slikati.«

Ovčar ga je grdo pogledal, potem je tudi sam potegnil novic iz žepa in dejal: »Tu imaš dve kopejki, a daj mi mir in glej, da izgineš!«

VSAK DAN ENA

»Veš, jaz pijem pivo samo ob posebnih prilikah.«

»In kdaj nastopijo takšne prilike?«

»Kadar imam pred sabo čašo pivo.«

(Politiken)

Don Juan je vstal izza siromašne mizice in jel razburjeno begati po sobi. Vzdihni so mu napenjali prsi in solze so mu tekale po licih.

»Verujem v solnce, ki mi sveti in me greje in daje svetu življenje. Verujem v ljubezen! Da, solnce duše, verujem vate! Verujem v ljubezen, ki je smehljavi sveta in visoka pesem človekova... ne vseh ljudi, ampak samo nekaterih izbrancev, ki se smemo tako imenovati, kajti ostalo človeštvo je klavrna čreda. Verujem v bol ljubezni, ki mi trga sce, verujem v radost ljubezni, ki me dviga v deveta nebesa. Samo v ljubezen verujem. Toda joj, kaj so ljudje napravili iz ljubezni! Zgrabili so jo kakor zločinko, jo zvezali, jo vrgli v ječo in jo priklenili s svojimi zakoni, šegami in divjaškimi navadami. Kaj! Da nimam pravice, ljubiti jutri drugo žensko in ne tiste, ki jo danes obožujem? Kako to, za Boga? Mar sem gospodar nagibov svojega srca? Ali nisem njihov suženj? Obožujem Leonoro. Oh, obožujem jo! Vsa moč in vsa ljubezen, ki utripa v meni, se obrača k nji. Toda kdo mi je porok, da se jutri ne polasti moje duše druga ljubezen? In zaradi tega naj bom obsojen? Naj mar odbijem srečo, ki se ponuja, in naj mi bo ljubezen v svoji slavi in svojem blišču zgolj težka krogla, ki jo moram bedno vlačiti za seboj? Ljubim, oh, ljubim! Vse moje bitje je zgolj ljubezen. Toda koga ljubim? Ljubim jih vse, kajti vse so vredne oboževanja. Moje srce se brani ječe, moje srce hoče trepetati v širjavah svobodnega neba...«

Odveč bi bilo poučevati bralca, kako raje je

bil nauk dona Juana, kako globoka njegova zmo-

ta in kako strašna njegova brezumna sebičnost. Juan Tenorio je bil v stanju razdraženosti duha; prav ta razdraženost je najbrže omogočila vse nadaljnje.

Prevzet od nenadnega povratka bolečine, se je zgrudil na vegasti stolec, s katerega je bil vstal, in zahteval.

»Leonora!« je vzklil s presunljivim glasom obupa, »Leonora, kje si? Obožujem te, ti pa me zaničuješ! Prvič v svojem življenju okuša Juan Tenorio, gospodar ljubezni, strašno ponižanje ljubezenskega poraza! Leonora, Leonora, pridi k meni!«

Dona Juana je torej najbolj peklo ponižanje, ki ga je bil doživel.

Ta prizor se je godil okrog devetih zvečer. Sveča, ki je brlela na mizi, je nedoločno razsvetljevala sobo.

Jakomin Corentin je široko zazelal in dejal: »Zaljubljeni ste, gospod. Jaz nisem zaljubljen, ampak lačen.«

»Kaj to meni mar?«

»Pustite me, naj grem v kuhinjo večerjat.«

»Ne, Corentin, ostani tu. Če si pri meni, imam vsaj nekoga, da mu tožim svoje gorje.«

»Oh, gospod, pravkar ste tarnali nad šegami, ki vam branijo, da ne morete ljubiti deset vojvodinj in dvajset gostilniških dekel na en mah. Kaj naj rečem jaz o teh istih nečloveških šegah, ki branijo službi večerjati, kadar gospodar ni lačen?«

